

تحلیل محتوای توصیفی تصاویر کتب پنجم دبستان بر اساس اهمیت به یادگیری همیاری و مشارکتی

مهدی کمالی^۱ خدیجه احمدی پاکوه^۲

۱-راهبر آموزشی شهرستان رودان، لیسانس آموزش ابتدایی

mahdikamali1076@gmail.com

۲-آموزگار پایه پنجم-لیسانس آموزش ابتدایی

Khadij.105@gmail.com

چکیده:

در سالیان گذشته تغییرات مهمی در تدوین کتب درسی صورت گرفته و محتوای آن ها نیز بازنگری شده است. پژوهش حاضر با هدف خود را برای نشان دادن و بازنمایی اهمیت یادگیری همیاری و مشارکتی در کتب درسی پنجم دبستان متمرکز کرده است. روش پژوهش حاضر تحلیل محتوای توصیفی است و روش جمع آوری داده ها به صورت کمی بوده است. جامعه آماری شامل تصاویر کتاب های مذکور است و ابزار تحلیل محتوای توصیفی تصاویر می باشد. بررسی تصاویر حاکی از آن که سه کتاب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی و نگارش بیشتر از سایر دروس به این موضوع پرداخته اند که با سایر دروس تفاوت معناداری دارند اما نیاز به پژوهش های بیشتری برای بررسی اثرات آن در بافت های مختلف آموزشی می باشد.

کلید واژه ها: یادگیری همیاری، تحلیل محتوا - یادگیری مشارکتی - علوم تجربی

مقدمه

تحلیل محتوا موضوع اصلی علمی است که مورد انسان بحث می کند. تحلیل محتوا مساله مرکزی مطالعات انسانی است و کوشش در این راه می تواند علوم اجتماعی و رفتاری را به شکلی اساسی تغییر دهد. در عصری که ما زندگی می کنیم تمدن نوینی در حال تکوین است که این تمدن با خود، آگاهی های جدیدی را به همراه خواهد آورد. به سختی می توان کلماتی را یافت که بتوان قدرت کامل و وسعت عمل این تحول خارق العاده را توصیف نمود. هر گونه فعالیت (یادگیری واقعی) را می توان با یادگیری از طریق همیاری تداعی کرد و همخوان دانست (خوارزمی - ۱۳۷۸) بنابراین این دنیایی که امروزه دانش آموزان با آن مواجه هستند در حال تغییر است. عصر فناوری اطلاعات و ایده های جهانی شدن تربیت، شاخص های کسب موفقیت را دگرگون ساخته است. توانایی سازگاری با نیازهای و بحران های عصر جدید مستلزم آموزش و یادگیری می باشد (قاسمی - ۱۳۸۰). یادگیری از طریق همیاری، دانش آموزان را بر می انگیزد، به صورت همیار با هم کار کنند تا به هدف مشترکی دست یابند. دانش آموزان در تلاش برای یادگیری باید همراه هم، مانند یک تیم مستقل عمل کنند. وقتی دانش آموزان به صورت همیار یک عمل واقعی را در می یابند آنان از طریق همیاری، کاربرد و بهره جویی از مهارت های اجتماعی، مهارت تفکر در سطح عالی، و مهارت برقراری ارتباط را می آموزند. (احمدیان، آقازاده - ۱۳۷۸)

بیان مساله و اهمیت و ضرورت آن

انسان عمدتاً (طبیعتاً) اجتماعی آفریده شده است و زندگی او بدون همکاری و همیاری بی معنی است. از این رو بسیاری از مطالب را در جمع می آموزد. همیاری یکی از رویکردهای تدریس است که دانش آموزان را درگیر خود آموزی و مسئولیت پذیری و تلاش و کوشش می کند. در این رویکرد از یادگیری فرصت هایی پدید می آید که یادگیرندگان در موقعیت هایی چون کار گروهی و تعامل چهره به چهره در هم آموزی و انتقال آموخته ها به یکدیگر می کنند. (شعبانی - ۱۳۸۳)

یکی از مهمترین ویژگی های انسان، جمع گرا بودن او است. انسان ذاتاً موجودی علاقه مند به جمع و در پی برقراری ارتباط گسترده استو یکی از مهمترین عواملی که باعث پیشرفت او می شود مهارت کار گروهی است.